

VISOKA ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA ZA VASPITAČE
„MIHAILO PALOV“

SEMINARSKI RAD

Tema : *Digitalne kompetencije vaspitača*

Mentor

Dr Predrag Prtljaga

Student

Jovanov Milica 10/2018

Vršac , decembar, 2019.

SADRŽAJ :

Rezime	1
Uvod	2
1. Informaciono-komunikacione tehnologije	3
2. Informaciono-komunikacione tehnologije u predškolskom obrazovanju	3
3. Sticanje znanja iz oblasti IKT-a	5
4. Ciljevi uvođenja IKT-a u predškolsko obrazovanje	6
Zaključak	7
Literatura.....	8

Rezime :

Deca danas dolaze u predškolske ustanove sa već nekim određenim predznanjima i veštinama iz oblasti IKT-a, što predstavlja izazov za vaspitače. Da li su vaspitači spremni za takve nadolazeće generacije, odnosno da li imaju odgovarajuće kompetencije? Stariji svakako da nisu, dok mladi vaspitači imaju više znanja i viština, što je i logično. U narednom tekstu, govoriće se o načinima sticanja znanja vaspitača iz pomenute oblasti, kao i zbog čega je to važno kada se govori o predškolskom uzrastu.

Ključne reči : IKT, kompetencije vaspitača, predškolska ustanova.

UVOD

Svedoci smo vremena u kome preovladava digitalizacija, širi se razvija svakim danom, satom, te izniče i potreba nas kao potrošača tih digitalnih resursa da imamo određene kompetencije da korišćenje svih digitalnih uređaja. One mogu imati pozitivan i negativan uticaj na dete, zato je važno da ga još u najranijem dobu usmerimo na pravi put po pitanju informaciono-komunikacionih tehnologija. Samim tim ne možemo da izostavimo i predškolske ustanove u kojima decu treba pripremiti za korišćenje računara koji će ih u životu svakako čekati, te zbog toga vaspitači moraju imati određena znanja u ovoj oblasti.

Kada govorimo o digitalnim kompetencijama vaspitača, pre svega je važno da u uvodu kažemo šta one uopšte predstavljaju .

„Digitalne kompetencije predstavljaju skup znanja, veština i stavova vezanih za digitalne medije i informaciono-komunikacione tehnologije, njihovu primenu kako u svakodnevnom životu, tako i u specifičnim okolnostima kao što je radno okruženje“ (Priručnik za razvoj digitalnih kompetencija nastavnika i nastavnica humanističkih nauka u osnovnim i srednjim školama u Republici Srbiji, 2019.).

1. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE

Mnogobrojne su definicije inf. teh. a jedna od primenjivih u oblasti obrazovanja konstatuje da je to „zajednički izraz za izučavanje sredstava, postpaka i metoda za upravljanje, čuvanje, obradu, prenos i prezentaciju podataka i informacija. Informaciona tehnologija je pojam kojim opisujemo delove(hardversku opremu) i programe (softver) koji nam omogućavaju pristupanju, preuzimanju, organizovanju, manipulisanju i predstavljanju informacija elektronskim putem.“ (Delić, 2008).

Da je korišćenje i poznavanje IKT-a danas sasvim normalno, možemo reći i deo kulture, govori i Anđelković u svom citatu : „ Poznavanje i korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija u savremenom svetu predstavlja jedan od osnovnih elemenata pismenosti i kulture čoveka.“ (Anđelković, 2009).

Sada kada smo definisali šta je IKT, kakav značaj on ima u savremenom svetu, možemo govoriti o njegovom značaju u predškolskim ustanovama i na koji način vaspitači stiču znanja iz ove oblasti.

2.INFORMACIONO–KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE U PREDŠKOLSKOM OBRAZOVANJU

Načini korišćenja IKT-a u predškolskim ustanovama je raznolik. Deca jasnog uzrasta, pa čak i deca predškolskog uzrasta se mogu upoznavati sa temom koju obrađuju bolje, i lakše ako je vide na ekranu, ako je u pitanju neka priča, ili bajka. U slobodno vreme ili za vreme muzičke aktivnosti im se može puštati muzika Ili neki drugi tonovi, ako recimo uče o životinjama, deci će biti lakše da nauče ako ih vide ili čuju.

Danas u svetu potoje računarski programi koji su namenjeni jaslenom uzrastu. Činjenica je da je period od 6 meseci do 3 godine kritičan period razvoja

3. STICANJE ZNANJA IZ OBLASTI IKT-A

Vaspitači moraju da steknu određena znanja i veštine u primeni IKT-a , da bi u radu sa decom mogao da koristi računar ili druga digitalna sredstva (kamere, štampače, skenere) kao pomagala u nastavi. Pomoću tih znanja mogu učiniti svoj rad kreativnijim i sveobuhvatnijim, takođe i kako bi deci olakšali i učinili zabavnijim to što se od njih očekuje da nauče. „Brojna istraživanja kod nas ukazuju da vaspitači nedovoljno koriste savremena tehnička sredstva u vaspitno-obrazovnom radu, pokazuju inertnost i strah od upotreba istih“ . (Stošić, 2011).

Ne možemo a da se ne zapitamo koji je razlog ovakvih rezultata istraživanja, odgovor je vrlo jednostavan. Neupućenost i neobrazovanost starijih generacija vaspitača koji se nisu školovali za primenu savremenih sredstava imaju taj odbojan stav. No, sve je više mladih koji ipak unapređuje svoje znanje i ide u korak sa vremenom.

„Razvoj digitalnih kompetencija nastavnica i nastavnika je značajan za kako za profesionalni tako i za lični razvoj: ukoliko su nastavnici osposobljeni da primenjuju digitalne veštine u učionici, oni na taj načni podstiče razvoj pomenutih veština kod svojih đaka. Ne manje važno, ukoliko su nastavnici i nastavnice kompetentni u oblasti savremenih tehnologija, to svakako doprinosi ugledu škole u kojoj radimo.“ (Arsić i Mastilo,2019)

Iako se govori o školi i nastavnicima, isto važi i za vaspitače i vrtiće.

Na koji način dolazi do sticanja kompetencija?

Akcentat je stavljen na specijalizovane sajtove koji omogućavaju dodatna usavršavanja vaspitača. Ovi sajtovi su dobri i praktični jer vaspitači sami biraju koje će kurseve pohađati putem e-učenja. Treba reći da su sajtovi pokazali dobre rezultate. E-učenje funkcioniče po sledećem principu : Po odabiru teme, vaspitač čita ili sluša određeni kurs, kada teorijski deo privede kraju sledi evaluacija-provera znanja, ukoliko je vaspitač dobro odradio dobija sertifikat za završeni kurs, koji mu u daljem radu može dosta pomoći, kao i stečeno znanje. Pored

toga, u inicijalnom obrazovanju vaspitači prolaze kroz kurs, koji se svodi na sticanje veština korišćenja IKT aplikacija, što ponekad nije dovoljno, odnosno ne predstavlja kompetentnost za korišćenje IKT-a u predškolskim ustanovama. Pored svega, postoje i razni seminari koje vaspitači mogu da posećuju kako bi nadogradili svoje znanje i saznali nešto novo.

Postoje dobri sajtovi za usavršavanje digitalnih kompetencija vaspitača, neki od tih sajtova je: <http://www.e-ucenje.rs/>, na tom sajtu postoje različiti programi kao što su „Učenje na daljinu“ ili kursevi vezani za rad sa decom sa smetnjama u razvoju. Na nekim od sajtova vaspitači mogu pronaći materijale iz raznih oblasti kao što su pozorište ili književnost, ali i drugih umetnosti. Evo jednog sajta koji to omogućuje: http://www.lugram.net/e_ucenje/e_ucenje.html.

Zbog čega je sve ovo važno, odnosno zbog čega je važno da se vaspitači edukuju u ovom pogledu, govori Sonja Veličković: „Period od treće do sedme godine najdragoceniji je za stimulaciju moždanih aktivnosti, prema tome vaspitači moraju biti stručni u ovoj oblasti kako bi pomogli deci da razvijaju svoju intelektualnu sposobnost. „ (Veličković, 2014)

4. CILJEVI UVOĐENJA IKT-A U PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Sve se čini sa nekim ciljem, pa tako i uvođenje IKT-a u sisteme. Njegov cilj nije da deca zanemre igru, da igru igračkama zamene igrom kompjuterskim video igrama ili nešto slično. Računar deci nije drug. Vaspitač treba da uvede, iskoristi, sve dobre i pozitivne strane IKT-a, kako bi stvorio pozitivan uticaj na dečiji razvoj. To možemo svrstati u jedan od osnovnih ciljeva IKT-a.

O nekim ciljevima govori i Sonja Veličković: „Uvođenje informacione tehnologije u predškolsko treba ostvarivati kroz njenu primenu i integraciju u vaspitno obrazovni rad vaspitača koje će imati za cilj:

- pozitivan uticaj na sve oblasti dečijeg razvoja,

- podizanje kvaliteta svih segmenata vaspitno obrazovnog rada
- razvoj medijske kulture deteta. “ (Veličković, 2014).

Poznatno nam je da su deca danas već uveliko zakoračila u korišćenje informacionih tehnologija, a na to ukazuju i mnogobrojna istraživanja, zato je važno i ostvarenje svih ovih ciljeva koji se postavljaju pred vaspitače, kako bi decu na pravi način usmeravali u korišćenju informacionih tehnologija.

ZAKLJUČAK

Na osnovu teksta, možemo doći do zaključka, da koliko god mi ne želimo da priznamo, digitalna sredstva i IKT-a su deo nas, naše svakodnevnice, i da koliko god mi želimo da im se odupremo ne možemo. Shodno tome, treba decu da usmeravamo ka ispravnom korišćenju IKT-a još od najranijeg doba, odnosno vrtića, da ih upoznajemo sa tim virtuelnim svetom, ali im i stvorimo jasnu sliku o svemu tome. To je važan posao vaspitača, i zbog toga i oni sami moraju sebe da nadograđuju u tom pogledu, iznova i iznova.

LITERATURA:

1. *EDUKACIJA VASPITAČA ZA PRIMENU IKT U VRTIĆU* , Sonja Veličković, 2014.

preuzetosa

:
https://www.researchgate.net/publication/323295637_EDUKACIJA_VASPITACA_ZA_PRIMENU_IKT_U_VRTICU

2. *PRIPREMLJENOST VASPITAČA U OBLASTI TEHNIČKOG I INFORMATIČKOG OBRAZOVANJA* , Lazar Stošić ,2011.

3. *Priručnik za razvoj digitalnih kompetencija nastavnika i nastavnica humanističkih nauka u osnovnim i srednjim školama u Republici Srbiji*,2019.

Preuzetosa:<https://digitalnahumanistika.rs/wp-content/uploads/2019/08/Radna-verzija-Priru%C4%8Dnika.pdf>

4. *PRAVILNIK o Standardima kompetencija za profesiju vaspitača i njegovog profesionalnog , razvoja*, ZOUV, 2019

Preuzetosa:[http://zuov.gov.rs/wp-](http://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2018/10/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf)

[content/uploads/2018/10/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf](http://zuov.gov.rs/wp-content/uploads/2018/10/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0.pdf)

5. *Anđelković N. (2009) . Dete I računar u porodici I dečjem vrtiću. Savez informatičara Vojvodine, Beograd.*

6. *Informaciona tehnologija u predškolskom vaspitanju I obrazovanju*, Nataša Anđelković, 2008.

Preuzetosa

:[http://www.ftn.kg.ac.rs/konferencije/tio08/PDF/RADOVI/106%20Andjelkovic%20-%20Informaciona%20tehnologija%20u%20predskolskom%20vaspitanju%20i%20obrazovanju.p](http://www.ftn.kg.ac.rs/konferencije/tio08/PDF/RADOVI/106%20Andjelkovic%20-%20Informaciona%20tehnologija%20u%20predskolskom%20vaspitanju%20i%20obrazovanju.pdf)
[df](http://www.ftn.kg.ac.rs/konferencije/tio08/PDF/RADOVI/106%20Andjelkovic%20-%20Informaciona%20tehnologija%20u%20predskolskom%20vaspitanju%20i%20obrazovanju.pdf)

7. *Priručnik za razvoj digitalnih kompetencija nastavnika I nastavnica*, Olga Arsić i Milica Mastilo, 2019.

Preuzetosa:[https://digitalnahumanistika.rs/wp-](https://digitalnahumanistika.rs/wp-content/uploads/2019/08/Radna-verzija-Priru%C4%8Dnika.pdf)
[content/uploads/2019/08/Radna-verzija-Priru%C4%8Dnika.pdf](https://digitalnahumanistika.rs/wp-content/uploads/2019/08/Radna-verzija-Priru%C4%8Dnika.pdf)

8. *Informacione-komunikacione tehnologije u obrazovanju*, Delić ,2008.

preuzetosa:

http://apeironsrbija.edu.rs/Centar_za_izdavacku_djelatnost/Radovi/Specijalisticki/NedimDelic.pdf